

Волкова А. М., старший викладач кафедри образотворчого мистецтва та дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка, Україна

ФОРМУВАННЯ ПОВЕДІНКОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ АРТ-ПЕДАГОГІКИ

У доповіді розглядаються та обґрунтовуються ціннісні орієнтації вищої освіти в Україні. Визначено «арт-педагогіку» як інноваційну особистісно-орієнтовану технологію навчання. Автор розглядає завдання арт-педагогіки, організаційні форми та методи арт-педагогічної роботи.

Ключові слова: поведінкові компетенції, арт-педагогіка, інноваційні технології особистісно-орієнтованого навчання та виховання.

Питання компетентісно-орієнтованої освіти є актуальним напрямом досліджень різних міжнародних організацій таких, як ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ, Рада Європи, Організація економічного співробітництва та розвитку та ін. Л. Спенсер і С. Спенсер поряд із «поверховими характеристиками людини» — знаннями та вміннями, розглядають поведінкові компетенції (мотиви, психофізіологічні якості, «Я-концепція») як такі, що є прихованими, глибинними, розташованими у самій серцевині особистості [4, 10].

Гуманістична спрямованість навчально-виховного процесу є сьогодні одним із основних пріоритетів розвитку вищої освіти в Україні, що відповідає загальним світовим тенденціям. Поряд із тим, у вищих навчальних закладах досі домінує викладання, однобічно орієнтоване на досягнення інтелектуальних результатів. Розвиток же, по суті, поведінкових компетенцій студента як особистості залишається «поза кадрам».

Важливість особистісно-орієнтованого підходу в освіті, розуміння освіти як основи життєтворчості особистості, забезпечення ефективності її життєдіяльності відповідає чотирьом фундаментальним цілям освіти, сформульованим Ж. Делором: вміти жити, вміти працювати, вміти жити разом, вміти вчитися [2]. З цими основними людськими здібностями людина знаходить своє місце у житті, оскільки вони створюють їй фундамент для саморозвитку і самореалізації. Практика засвідчує, що готовність і здібність людини до навчання значною мірою підвищується завдяки розкриттю творчого потенціалу особистості у процесі (засобами) художньо-творчої діяльності. Постає запитання: яким чином можна по-новому «просочити» вищу освіту художньо-творчим елементом?

У пошуках відповіді на зазначене запитання констатуємо на основі власного багаторічного педагогічного досвіду, що звільнити приховані

здібності особистості може художньо-практичне навчання, яке реалізує арт-педагогіка. Арт-педагогіка — це наука про спеціально організовану й систематичну діяльність з формування людини, про зміст, форми і методи виховання, освіти і навчання засобами мистецтва [1, 62]. Метою арт-педагогіки є гармонізація особистісного розвитку людини у контексті системи «особистість — соціум — природа — культура» шляхом організації конструктивного союзу людини та мистецтва у процесі сприймання вже існуючих або створення власних мистецьких творів. Художнє викладання розвиває наполегливість у досягненні мети, художній смак, емоційну та волюву сфери, сенсорні здібності як основу для повноцінного сприйняття студентом краси природи, людини, науки та мистецтва [2].

У доповіді представлено практичний досвід формування і розвитку поведінкових компетенцій студентів (цілеспрямованість, толерантність, доброзичливість, емпатійність, особистісне самоусвідомлення та інші) засобами арт-педагогіки при викладанні автором дисциплін «Психологія творчості», «Психологія кольору», «Арт-терапія» та інших у Київському університеті імені Бориса Грінченка. Зокрема, аналізуються особливості застосування методу «Мандала», технік «Автопортрет» (з варіантами), «Герби та символи», «Динамічне малювання», «Робота з біографією», «Феноменологічний розгляд», робота в парах, різні форми групової арт-терапії тощо.

ДЖЕРЕЛА

1. Вознесенська О. М., Волкова Л. М. Методичні засади підготовки майбутніх арт-педагогів / О. М. Вознесенська, Л. М. Волкова // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (педагогічні науки). — 2010. — №7. — С. 60—65.
2. Кондрицька О. І. Формування у студентів педагогічних університетів цінностей особистісно-орієнтованої моделі виховання засобами арт-педагогіки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.07 / О. І. Кондрицька. — Ізмаїл, 2009. — 20 с.
3. Нейматов Л. М. Образование в XXI веке : тенденции и прогнозы / Л. М. Нейматов. — М. : Алгоритм, 2002. — 480 с.
4. Спенсер Л. Компетенции на работе / Л. Спенсер, С. Спенсер. — М. : НИРО, 2005. — 384 с.

В докладе рассматриваются и обосновываются ценностные ориентации высшего образования в Украине. «Арт-педагогика» определена как инновационная личностно-ориентированная технология обучения и воспитания. Автор рассматривает задачи арт-педагогики, формы и методы арт-педагогической работы.

Ключевые слова: поведенческие компетенции, арт-педагогика, инновационные технологии личностно-ориентированного обучения и воспитания.

The value orientation of higher education of Ukraine is reviewed from the perspective. «Art-Pedagogy» is identified as innovative technology of the personal oriented education. The author analyses the tasks of the art-pedagogy, the organization forms and methods of the art-pedagogical work.

Key words: behavioral competencies, art-pedagogy, innovative of the personal oriented education.

Гаркуша А. І., викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка, Україна

ВИКОРИСТАННЯ СТИЛЬОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ

Стаття присвячена теоретичній розробці інтегративних методів підготовки студентів педагогічних ВНЗ — майбутніх вчителів музики — до музично-просвітницької діяльності. Надані науково обґрунтовані елементи форми, методи організації педагогічної роботи зі студентами.

Ключові слова: інтеграція, музично-просвітницька діяльність.

У світовій мистецькій культурі ХХІ ст. неухильно відбуваються процеси диференціації та інтеграції високого музичного мистецтва, народної культури та музичної маскультури. Цей етап оновлення мистецької освіти формується в період тотальної глобалізації, створення світової мережі мас-медіа та електронної індустрії. Відповідно йдуть пошуки дієвих підходів до підготовки виховного потенціалу мистецтва на пробудження позитивного ставлення учнів до культурних цінностей, які накопичені людством протягом багатовікової історії (Г. М. Падалка, О. П. Щолокова, Г. П. Шевченко).

Слід зазначити, що таке явище як маскультура (мистецтво джазу, рок-музика, естрадні пісні різних жанрів), відвертає увагу молоді від сприйняття класичної та народної музики. Тому важливо відпрацювати педагогічні підходи та засоби залучення молоді до високого класичного мистецтва й народних джерел, створити необхідну наукову базу для визначення змісту, форм, методів та напрямів оптимізації навчально-виховного процесу на індивідуальних музичних дисциплінах позаурочної діяльності молоді.